

Hager, Mandy: **Dragi Vincent.**

Prev. Nataša Grom. Spr. beseda Žiga Valetič. Dob pri Domžalah: Miš, 2015. (Zorenja +), 245 str.

| M | 4. stopnja | spremna beseda, za pogovore o knjigah

| dekleta, družina, Irska, ljubezen, mladostniki, osamljenost, samomor, sestre, slikarstvo, stiske, umetniki, Vincent van Gogh (1853-1890), žalovanje

Tara nima lahkega življenja. Skrbeti mora za očeta, mama je do nje brezbrizna, služiti mora za preživetje, zato ob popoldnevih dela v domu upokojencev, še vedno žaluje za svojo umrlo sestro. Njena edina uteha je slikanje, prav obsedena je z umetnostjo in Vincentom van Goghom. Srečno naključje jo poveže s prijaznim profesorjem Maxom Stockhamerjem in njegovim vnukom Johannesom. Oba sta ji v oporo, ko izve, da je njena ljubljene sestra Van pravzaprav storila samomor. (S hrbtni strani knjige.)

Spodbude za branje:

- Mladim bralcem predstavim slike Vincenta van Gogha, predvsem te, ki so omenjene v knjigi. Uporabim npr. knjigo *Van Gogh: življenje in delo* / [besedilo] Janice Anderson. Ljubljana : Mladinska knjiga, 1995 in 1998 ali Galerijo Van Goghovih slik na spletu: <http://www.vangoghgallery.com/>. Kakšne se jim zdijo te slike? So jim všeč?
- Na naslovnici izvirne izdaje je van Goghova slika. Je to boljše naslovnica kot pa na slovenski knjigi?

- Te slike navdušujejo glavno osebo Taro iz romana *Dragi Vincent*. *Vincent* v naslovu je torej Vincent van Gogh! Tara je stara 17 let in ima zelo težko življenje, toda opogumlja in sprošča se v slikanju: pripravlja nekakšno študijo oz. »predelavo« izbranih van Goghovih del, da bi pridobila štipendijo in študirala slikarstvo. Blizu so ji tudi umetnikova pisma bratu Théo:

- identificira se z njegovimi mislimi, stiskami in bolečinami; zato je nad vsakim poglavjem romana citat iz teh pisem. Bralcem pokažem slovensko izdajo *Pisem Théu*.
- Zakaj ima Tara težko življenje? Zdaj pa je že čas, da roman preberemo! Gre za roman, ki bo najbrž bolj navdušil bralke kot bralce. Primeren je za dobre bralke 3. triletja OŠ, srednješolke in tudi odrasle.
- Po branju, na naslednjem srečanju torej, prisluhnem, kaj bodo mladi bralci oz. bralke povedali spontano. (Njihovi vtisi in mnenja so mi namreč najbolj dragoceni!) Na vsak način pa »obnovimo« vso zgodbo; če je potrebno, sprašujem: Zakaj sta se Tarina mama in oče z Irske preselila na Novo Zelandijo? So tu zadovoljni in imajo prijetno življenje? Kakšna je mama, ki dela ponoči v bolnišnici in podnevi skrbi za ohromelega moža? Kaj se je zgodilo sestri Van? Kako se počuti Tara, ki hodi v šolo, zjutraj in zvečer skrbi za očeta, popoldne pa služi denar v domu starejših? Kaj ji pomeni varovanec Max Stockhamer in kaj ji ponudi? Kakšna pa je zgodba mladega Johannesesa, njegovega vnuka? Zakaj je Tara potovala na Irsko, v Belfast, in kaj vse je tam zvedela? Ji to pomaga, da se pomiri sama s seboj in z mamo? (Teh vprašanj se zdi veliko, ampak v resnici vztrajam z njimi le toliko, da osvežimo zgodbo).
- Z mladimi pa se želim pogovarjati predvsem o samomoru, če jim je do tega, in o pomenu umetnosti in ustvarjanja v (težkem) življenju posameznika. Pri tem nam je v pomoč odlična spremna beseda Žiga Valetiča. (Tudi s tem ne silim! No, malo že, ker mladi praviloma občasno pomislijo na samomor.) Morda ima kdo izkušnje s samomorom svojega bližnjega ...

»Pri van Goghu mi je žalostno to,« reče, »kako je njegovo genialnost ovirala njegova utesnjujoča okolica. Če pomisliš na to, je čudež, da je tako dolgo vztrajal.«

O njeni pripombi premišlujem med prhanjem in oblačenjem. Hudiča, mogoče pa trpljenje iz nas naredi to, kar nazadnje postanemo. Ne le ovire, temveč to, kako se spopademo z njimi. Oziroma se ne. Oziroma se skoraj ne, nato pa se ... (str. 216)

Spodbude za nadaljnje branje:

1. Morda bi kdo prebral ali vsaj pozorno prelistal ti dve knjigi:
 - Gogh, Vincent van: *Pisma Théu*. Izbral, prevedel in uvodno besedo napisal Brane Kovič. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2001. (Zbirka Mojstri likovne umetnosti).
 - Van Gogh: *Življenje in delo* / [besedilo] Janice Anderson. Ljubljana : Mladinska knjiga, 1995 in 1998.

2. Mika me primerjava med tem romanom in romanom Jandi Nelson, *Nebo je povsod*:
<http://www.bralnaznacka.si/index.php?Stran=43&srchStr=neb&idZalozba=-1&srchDst=naziv&bookID=837>

Na tablo zapišem oba naslova, podobnosti in razlike pišem pod vsak naslov, npr.: oba romana sta napisali ženski avtorici, toda Nelsonova je Američanka, Hagerjeva pa Novozelandka; obe zgodbi sta prvoosebni pripovedi; Lennie in Tara sta stari 17 let, obe žalujeta, obe sta izgubili starejšo sestro, toda sestra Lennie je umrla zaradi aritmije srca, medtem ko je Tarina naredila samomor; Tako Lennie kot Tara brskata po sestrih pismih, da bi ju zares spoznali in razumeli; mama Lennie je odsotna, »razikovalka« nemirnega duha, vendar jo še vedno čakajo, da se bo vrnila, Tarina mama pa je še kako prisotna, skrbi za

družino, vendar je hladna in zagrenjena; za očeta Lennie se sploh ne ve, kdo je, medtem ko je Tarin prisoten s svojo hudo boleznijo, ki so jo povzročile njegove potlačene bolečine; družina Lennie je simpatična in topla, čeprav ni brez težav; Tarina družina je zagrenjena, hladna, sovražna ... Lennie je nadarjena za glasbo, ki je veliko pomeni, prav tako njenemu prijatelju Joeju, Tara je nadarjena za slikarstvo in se s slikanjem v resnici rešuje iz svojih težav, prav tako ima njen prijatelj Johannes za svoj konjiček rezbarjenje, izdelovanje predmetov iz lesa v obeh romanih je pomembna tudi literatura (branje in pisanje) in je tudi videti, kakšen je odnos do umetnostne vzgoje v šoli, v obeh jo imajo precej v učnih načrtih, razvijajo talente svojih dijakov. (Napišem vse primerjave, ki jih povedo mladi.)

- Ob kraju ure na internetu poiščem Van Goghovo *Zvezdno noč* in ob njej poslušamo Albinonijev Adagio in g – molu ... ali kaj drugega, najbolje kar najljubšo skladbo Lennie. (Katera je že bila?)
- Ne bi me presenetilo, če bi mladi želeli tudi sami kaj narisati, z barvami izraziti svoja čustva ... zato imam pri roki voščenske in papir.
- Primerjavo med obema romanoma lahko naredimo tudi tako, da ena skupina bralk prebere roman *Nebo je povsod*, druga skupina pa roman *Dragi Vincent*. (Predvidevam, da bodo poročale tako, da bodo na kraju vse prebrale oba romana 😊)
- Kaj pa fantje, kaj naj berejo moji mladi bralci, ko se dekleta pripravljajo na soočenje s tema dvema romanoma? Predlagam roman Patrick Ness, *Več kot to* (Mladinska knjiga, 2015):

<http://www.bralnaznacka.si/index.php?Stran=43&srchStr=ve%C4%8D&idZalozba=-1&srchDst=naziv&bookID=838>

(Uf, če se takole lotim teh treh romanov z mojimi mladimi bralci, imamo delo vsaj za en mesec 😊)